

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyně JUDr. Terezou Kučerovou,
ve věci

žalobce: **A. V.**, narozen dne
bytem

proti

žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**
sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2023, č. j. KUJCK 146943/2023,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se náhrada nákladů řízení nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím Komise pro projednávání přestupků města Veselí nad Lužnicí ze dne 7. 11. 2023, č. j. MUV/Př/16/23, byl žalobce výrokem I. uznán vinným z přestupku

Shoda s prvopisem: J. M.

proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bodu 4 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích (dále jen „zákon o některých přestupcích“), kterého se žalobce měl dopustit tak, že úmyslně narušil občanské soužití, neboť se vůči jinému dopustil hrubého jednání tím, že dne 6. 1. 2023 v době mezi 13:42 a 13:54 hodin ve Veselí nad Lužnicí, místní části Rafanda, na asfaltovém prostranství u budovy č. p. 906 po předchozí slovní výměně názorů udeřil rukou do obličeje P. J., narozeného dne X, bytem X, který mu předtím vyrazil z ruky telefon, na který si jej žalobce nahrával. Výrokem II. prvostupňového rozhodnutí byl žalobci uložen správní trest napomenutí a výrokem III. mu byla uložena povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce dne 22. 11. 2023 odvolání, o kterém rozhodl žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím tak, že podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. Žalovaný dospěl k závěru, že přestupkové jednání žalobce směřující proti občanskému soužití bylo v řízení před prvostupňovým orgánem prokázáno. Uvedeného se žalobce dopustil tím, že výše zmíněného P. J. udeřil do obličeje. Žalovaný osvětlil, proč nelze na jednání žalobce hledět jako na jednání v nutné obraně. Žalobce svým jednáním neodvracel žádný jemu přímo hrozící nebo trvající útok, což žalovaný podpořil odkazem na dostupný videozáznam incidentu. Žalovaný se dále ztotožnil se závěrem prvostupňového orgánu, dle kterého žalobce jednal v úmyslu nepřímém, k fyzickému útoku došlo jeho aktivním jednáním. Naplněna byla též materiální stránka přestupku, žalobce svým fyzickým útokem významně narušil občanské soužití, a tedy i zájem na tom, aby se jednotlivci nechovali navzájem hrubě a nekonali způsobem občanské soužití narušujícím. Žádné zvláštní okolnosti vylučující naplnění materiálních znaků přestupku žalovaný neshledal. Ztotožnil se taktéž s druhem uloženého správního trestu. Závěrem žalovaný popsal, že v rámci odvolacího řízení žalobci byla v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost seznámit se s nově zařazenými podklady rozhodnutí (prvostupňovým orgánem pořízení opis z evidence přestupků a vyjádření A. K. k odvolání) a k těmto se vyjádřit. Byť k těmto úkonům byla žalobci poskytnuta toliko lhůta pěti dnů, žalovaný ji s ohledem na nikoli rozsáhlý počet nově pořízených podkladů neshledal jako nedostatečnou, když navíc i žalobce se v jejím průběhu stihl vyjádřit. K námitkám žalobce, týkajícím se používání ruského jazyka, žalovaný popsal průběh řízení, ze kterého je dle jeho názoru patrné, že žalobce v dostatečné míře rozumí i hovoří česky. Pokud tajemnice KPPP dne 16. 10. 2023, kdy se žalobce ke správnímu orgánu dostavil, uvedla, že mu nerozumí, stalo se tak pouze v důsledku přepážky, která mezi nimi byla a bránila jim ve zřetelné komunikaci.

II. Shrnutí žaloby

3. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobce u Krajského soudu v Českých Budějovicích správní žalobu, kterou se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. Dle žalobce je jednání správního orgánu nezákonné, přičemž tato nezákonnost spočívá v nesprávném posouzení právní otázky, neposouzení vad řízení prvostupňového orgánu spočívajících v tom, že skutková podstata nemá oporu ve spisech a je s nimi v rozporu, v nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů, a v závažném porušení práv obviněného během správního řízení.
4. V průběhu správního řízení bylo porušeno právo žalobce plynoucí mu z § 33 odst. 1 správního řádu, podle něhož může navrhnout důkazy a jejich doplnění a klást svědkům

a znalcům otázky při ústním jednání. Žádní svědci však správním orgánem k ústnímu jednání pozváni nebyli a žalobci tak nebyla dána možnost klást jim otázky. Konkrétně žalobce zmiňuje, že nebyl vyslechnut jako svědek P. J., který byl dle jeho názoru v řízení v postavení oznamovatele, tedy svědka a v té době již nebyl obviněn z vlastního přestupkového jednání. Uvedenou argumentaci žalobce podporuje citací z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 1 Azs 96/2005-69.

5. Zároveň dle žalobce byla porušena jeho práva jako příslušníka národnostní menšiny, a to konkrétně právo jednat v jazyce své národnostní menšiny zakotvené v § 16 odst. 4 správního řádu a v § 9 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. Žalobce uvádí, že byl správními orgány donucen jednat v českém jazyce, ačkoli v průběhu správního řízení se úřední osoba vyjádřila, že mu vůbec nerozumí. Tato skutečnost pak dle žalobce plyne i z protokolu o ústním jednání, kde jsou obsaženy nesmyslné informace. Uvedené má zásadní vliv na legitimitu rozhodnutí prvostupňového orgánu.
6. Namítnuto bylo dále porušení žalobcova práva zakotveného v § 36 odst. 3 správního řádu, v odvolacím řízení, když žalobci byla poskytnuta příliš krátká lhůta pro seznámení se s podklady rozhodnutí a vyjádření se k nim, a to navíc za situace, kdy byl v Jihočeském kraji vyhlášen kalamitní stav. Žalobce tak musel vyjádření psát ručně a zaslat jej přes mobilní telefon nabíjený z auta.
7. Žalobce se dále vyjadřuje k subjektivní stránce přestupku, tedy k otázce zavinění. Žalovaný ze zákona nese důkazní břemeno a měl proto prokázat, jaké byly motivy žalobce při incidentu, nikoliv toliko konstatovat že žalobce jednal v úmyslu nepřímém. Daný závěr nebyl nijak odůvodněn. Dle judikatury Ústavního soudu přitom úmysl nepřímý nelze v žádném případě jen presumovat, nýbrž je nutno jej na základě zjištěných okolností prokázat. Prvostupňový orgán navíc jednání žalobce označil jako „mstu“, správní delikt pomsty však dle žalobce musí být veden úmyslem přímým, což prokázáno nebylo.
8. Dalším žalobním bodem žalobce namítá, že správní orgány nevypořádaly námitku nutné obrany, kterou žalobce v řízení o přestupku vznesl. Žalobce poukázal na to, že P. J. hrozil žalobci pěstí, následně na něj fyzicky zaútočil a vyrazil mu z rukou jeho mobilní telefon. Vzhledem k tomu byl žalobce nucen proti trvajícimu útoku použít fyzickou sílu, přičemž vzdálenost mezi nimi byla zvětšena a P. J. na žalobce přestal na nějakou dobu útočit, což opět správní orgány ignorovaly. Žalobce se vyjádřil rovněž k doplnění odůvodnění v napadeném rozhodnutí. Žalovaný uvádí, že P. J. ihned po vyražení mobilního telefonu z ruky žalobce odchází směrem pryč, což však dle žalobce neodpovídá skutečnosti, resp. jde o irelevantní informaci. Žalobce usuzuje, že P. J. začal ustupovat až poté, co na něj žalobce začal vyvíjet fyzický odpor. Žalobce odkazuje na to, že na videu z mobilního telefonu jsou slyšet hrozby od P. J., avšak žalovaný je neslyší a uvádí místo toho pouze to, že telefon byl na zemi. Konečně žalobce namítá, že závěr žalovaného, dle něhož v době úderu útok již netrval ani bezprostředně nehrozil, je v rozporu s dostupnými důkazy. Žalovaný ignoruje také to, že P. J. byl ozbrojen taserem, o čemž existují důkazy ve spisu. Žalobci tato skutečnost byla v době události přitom známa. Žalobce v dané souvislosti namítá, že žalovaný zcela ignoruje judikaturu správních soudů, popř. ji vykládá nesprávně.

9. Návrh na znalecké posouzení chování P. J. byl správním orgánem bez relevantního odůvodnění odmítnut, což dle žalobce vyvolává pochybnosti o objektivitě rozhodování správního orgánu. P. J. byl opakovaně trestně i administrativně stíhán a projevuje deviantní chování.
10. V doplnění žaloby, doručeném krajskému soudu dne 19. 2. 2024, žalobce namítl procesní pochybení správního orgánu, který v průběhu správního řízení neprovedl důkaz projekcí videozáznamu, na němž je přestupkové jednání žalobce zachyceno. Za této situace je důkaz předmětným videozáznamem nepřípustný. K tomu žalobce odkázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Č. proti České republice a dále citoval blíže nespecifikované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ze kterého má plynout povinnost soudu řádně provést důkazní prostředky, včetně videozáznamu, o jehož přehrání má být pořízen protokol a má být dána účastníkům řízení možnost na takto provedený důkazní prostředek adekvátně procesně reagovat.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě předně odkázal na napadené rozhodnutí, kde se podrobně vyjádřil k celé věci a uvedl důvody, pro které bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. Napadené rozhodnutí je dle žalovaného přezkoumatelné, není nicotné a netrpí vadami uvedenými v § 77 odst. 1 správního řádu. Ke zkrácení práva žalobce nedošlo ani porušením povinnosti plynoucí z § 36 odst. 3 a § 38 správního řádu, když žalobce byl o ukončení dokazování a možnosti využití práv z uvedených ustanovení řádně vyrozuměn a tato svá práva využil. Lhůta pro vyjádření poskytnutá žalovaným byla dle jeho názoru dostatečná, žalobce o její prodloužení nežádal a v jejím průběhu se k věci vyjádřil. Žalovaný dále poukázal na skutkové okolnosti věci, které jsou žalobcem uváděny poprvé až v žalobě. Provedení znaleckého posudku na P. J. vyhodnotil žalovaný jako nadbytečné, neboť nemůže nijak přispět ke zjištění skutkového děje, o němž ani není sporu. P. J. neměl v rozhodné době taser, ten měl v autě a vytáhl jej až poté, co se žalobce na místo vrátil. Ve věci nebyli vyslýcháni žádní svědci, P. J. se k ústnímu jednání nedostavil, což bylo jeho právo. Žalobce pak nebyl ve správním řízení zkrácen ani na právech plynoucích z § 16 odst. 4 správního řádu, žalovaný nechal vyjádření žalobce přeložit překladatelem a rovněž rozhodnutí žalobci zaslal i v ruském jazyce.

IV. Právní hodnocení krajského soudu

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního [dále jen „s. ř. s.“]).
13. O věci bylo rozhodnuto v rámci nařízeného ústního jednání konaného dne 23. 1. 2025, během kterého účastníci setrvali na svých stanoviscích uplatněných v průběhu řízení.
14. V první řadě krajský soud uvádí, že ve věci nyní řešeného přestupku žalobce, již v minulosti rozhodoval, když rozsudkem ze dne 15. 9. 2023, č. j. 64 A 8/2023-29, zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného i prvostupňového orgánu, a to pro závažné procesní vady spočívající v porušení § 36 odst. 3 a § 38 odst. 1 správního řádu.

15. Zrušeno bylo krajským soudem i navazující rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2023, č. j. KUJCK 146943/2023, včetně rozhodnutí prvostupňového, a to opětovně z důvodu závažných procesních vad, které spočívaly v neprovedení stěžejního důkazu o přestupkovém jednání žalobce – videozáznamu ze dne 6. 1. 2023. Nejvyšší správní soud se však se závěry krajského soudu stran závažné procesní vady neztotožnil a rozsudek krajského soudu ze dne 1. 3. 2024, č. j. 64 A 1/2024-28, rozhodnutím ze dne 12. 12. 2024, č. j. 8 As 75/2024-40, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl přitom k závěru, že jde o vadu řízení, nejedná se však o takovou vadu, která by měla vliv na zákonnost správního rozhodnutí, které pro žalobce ani za tohoto stavu nemohlo být překvapivé. Žalobce totiž byl s podstatnými okolnostmi plynoucími správním orgánům z videozáznamu seznámen, a to prostřednictvím odůvodnění předchozích správních rozhodnutí v této věci i prostřednictvím úředního záznamu policejního orgánu, jež je součástí správního spisu.
16. Krajský soud vázán shora popsány závěry Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) v první řadě dospěl k závěru o nedůvodnosti námitky závažné procesní vady spočívající v neprovedení důkazu projekcí videozáznamu, na němž je přestupkové jednání žalobce zachyceno. Jak uvedl kasační soud, stran použitelnosti tohoto důkazního prostředku je podstatné, aby účastníci řízení byli seznámeni s tím, jak správní orgán videozáznam vnímá z hlediska jeho skutkového obsahu. V souladu se zákonem by o provedení tohoto důkazního prostředku, který je specifickým případem ohledání (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2008, č. j. 2 As 59/2008-80), mimo ústní jednání, měl být pořízen protokol. Ve věci nyní projednávané nebyl důkaz videozáznamem realizován v průběhu ústního jednání ani mimo něj (resp. o jeho provedení mimo ústní jednání nebyl pořízen protokol), skutkové vnímání jeho obsahu však bylo správními orgány prezentováno v odůvodnění rozhodnutí ze dne 9. 5. 2023, č. j. MUV/Př/16/23 a ze dne 19. 6. 2023, č. j. KUJCK 77970/2023. Žalobce tak byl s nazíráním správních orgánů na skutkový průběh přestupkového jednání plynoucího z videozáznamu seznámen. Proto jakkoli šlo o vadu správního řízení, neměla tato vliv na zákonnost napadeného ani jemu předcházejícího rozhodnutí prvostupňového.
17. Krajský soud se dále zabýval tím, zda bylo porušeno právo žalobce, coby účastníka správního řízení, klást svědkům vyslychaným v tomto řízení otázky. Žalobce v této souvislosti namítá, že nemohl klást otázky P. J., jehož výpověď byla správním orgánem získána z jeho pozice oznamovatele přestupku, tedy svědka, v době, kdy nebyl obviněn.
18. Podle § 82 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), mají účastníci řízení v rámci dokazování právo klást otázky sobě navzájem, svědkům a znalcům.
19. V projednávané věci z obsahu správního spisu vyplývá, že dokazování svědeckou výpovědí nebylo v průběhu přestupkového řízení prováděno. Ve spisu je založen úřední záznam Policie ČR ze dne 6. 1. 2023, č. j. KRPC-4501-1/PŘ-2023-020819, týkající se oznámení P.J. o údajném přestupkovém jednání žalobce. P. J. v daném řízení tedy nejprve vystupoval z pozice oznamovatele přestupku. Následně byl po prošetření věci Policií ČR veden jako druhý podezřelý ze spáchání přestupku proti občanskému soužití. K ústnímu jednání konanému dne 9. 5. 2023 před prvostupňovým orgánem pak byl P.J. předvolán již jako druhý obviněný, k tomuto jednání se však nedostavil a proběhlo tak v jeho nepřítomnosti.

20. Krajský soud na tomto místě zdůrazňuje, že oznamovatel přestupku není automaticky v pozici svědka v daném řízení, tím se stává až v případě, kdy je v tomto řízení z pozice svědka řešené události vyslýchán. K tomu však ve věci nyní projednávané nedošlo, v řízení nebylo prováděno dokazování svědeckou výpovědí, a proto žalobce nemohl být zkrácen na svém právu klást svědkovi otázky. V tomto směru je věc nyní projednávaná odlišná od žalobcem uváděné věci řešené Nejvyšším správním soudem v rozhodnutí ze dne 21. 2. 2007, č. j. 1 Azs 96/2005-63. Kasační soud v daném řízení shledal pochybení správního orgánu, který žalobce nevyrozuměl o provádění dokazování svědeckou výpovědí mimo ústní jednání, čímž závažně porušil jeho procesní práva, mj. právo klást takto vyslýchánému svědkovi otázky. V případě nyní projednávaném však k výsledku svědka v rámci ústního jednání ani mimo něj přistoupeno nebylo, pročez závěry Nejvyššího správního soudu v uvedené věci nelze vztáhnout na projednávaný případ.
21. Krajský soud k výše uvedenému doplňuje, že je pouze věcí správních orgánů, jaké důkazní prostředky za účelem objasnění skutkového stavu provedou a jaké nikoli. Jejich povinností je k důkaznímu návrhu účastníka řízení zdůvodnit, proč k provedení jím navrhovaného důkazního prostředku nepřistoupil. Žalobce v průběhu správního řízení návrh na provedení dokazování svědeckou výpovědí nevznnesl.
22. Žalobce dále namítl vážné porušení svého procesního práva jednat v jazyce své národnostní menšiny, tedy v ruštině.
23. Dle čl. 24 Listiny základních práv a svobod „*[p]říslušnost ke kterékoli národnostní nebo etnické menšině nesmí být nikomu na újmu.*“
24. Dle čl. 25 odst. 2 písm. b) Listiny základních práv a svobod „*[o]bčanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám se za podmínek stanovených zákonem zaručuje též právo užívat jejich jazyka v úředním styku.*“
25. Dle čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod „*[k]do prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka.*“
26. Citovaná základní práva příslušníků národnostních menšin byla promítnuta např. v ust. § 16 odst. 4 správního řádu, dle kterého „*[o]bčan České republiky příslušející k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území České republiky, má před správním orgánem právo činit podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny. Nemá-li správní orgán úřední osobu znalou jazyka národnostní menšiny, obstará si tento občan tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků. Náklady tlumočení a náklady na pořízení překladu v tomto případě nese správní orgán.*“
27. Zmínit lze také ust. § 9 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, podle jehož věty první „*[p]říslušníci národnostních menšin, které tradičně a dlouhodobě žijí na území České republiky, mají právo na užívání jazyka národnostní menšiny v úředním styku a před soudy.*“
28. Takto stanovené ústavní mantinely, provedené řadou právních předpisů, zejména procesních, sledují legitimní cíl, a to, aby v řízeních vedených orgány veřejné moci (správními orgány a soudy) účastníci řízení neutrpěli na svých právech újmu z důvodu, že neovládají jednací jazyk a nebyli tím znevýhodněni.
29. Nejvyšší správní soud se otázkou aplikace práva na tlumočníka (byť v souvislosti s daňovým řízením – dílčí závěry jsou vztáhnutelné i na řízení vedená dle správního

řádu) zabýval v rozsudku ze dne 26. 10. 2007, č. j. 2 Afs 36/2007-86, č. 2539/2012 Sb. NSS, v němž mj. uvedl, že právo na tlumočníka slouží k zajištění fair procesu tím, že kompenzuje nevýhodu, kterou má účastník takového řízení, jenž nerozumí jazyku, v němž se řízení vede; současně však dále vyslovil: „Na druhé straně nutno vzít v úvahu, že právo na tlumočníka má kompenzovat „*imanentní*“ nevýhodu toho, kdo nerozumí jazyku, v němž se vede řízení, ovšem nesmí mu na druhé straně poskytovat neodůvodněnou výhodu. Nesmí především sloužit k umělému vyvolávání průtahů a natolik komplikovat a prodražovat příslušné řízení, že by se stalo fakticky neskončitelným nebo skončitelným jen za cenu neúměrných nákladů. Systém rozhodování o právech a povinnostech totiž musí fungovat v reálném čase a náklady na něj musí být pro stát a společnost únosné, neboť jinak takový systém nemůže být dlouhodobě funkční a zhroutil by se takřkajíc „sám do sebe“ zahlcením nadměrnými požadavky na něj kladenými. Řečeno se starými Římany - *summum ius, summa iniuria* (viz např. Marcus Tullius Cicero, *De Officiis Liber Primus*, kap. 10, odst. 33, citováno dle elektronické verze na <http://www.thelatinlibrary.com/cicero/off1.shtml#10>). Znamená to tedy také, že určité důsledky své nevýhody, spočívající v tom, že nerozumí jazyku, v němž se vede řízení, musí dotyčná osoba snášet a že je **musí kompenzovat vlastní zvýšenou aktivitou v řízení. Zejména je po ní spravedlivé požadovat, aby skutečnost, že jazyku, v němž se vede řízení, nerozumí, dala příslušnému orgánu najevo, je-li schopna tak učinit.** Tuto schopnost pak je nutno posuzovat zejména vzhledem k jejím obecným komunikačním schopnostem, stupni znalosti češtiny či případně míře vzdálenosti jazyka či jazyků, kterým rozumí, od češtiny a s ohledem na míru její obeznámenosti s poměry v České republice a jejími společenskými a právními institucemi.“ (důraz doplněn)

30. Podstatné tedy je zjištění, zda žalobce ovládá český jazyk do té míry, aby byl schopen v něm jednat v řízení před správními orgány a zda eventuálně dal najevo, že tuto schopnost postrádá.
31. Jak plyne z obsahu celého správního spisu, žalobce v průběhu správního řízení komunikoval se správními orgány pouze v českém jazyce, a to jak v jeho psané, tak ústní formě. Jeho písemný projev je jak po gramatické, tak po stylistické stránce v podstatě bezchybný (viz např. písemnosti obsažené ve správním spisu – Uplatnění nároku na náhradu škody ze dne 5. 3. 2023 včetně sdělení dle § 36 odst. 1 správního řádu z téhož dne či vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 23. 10. 2023). Stejně tak jeho ústní projev nezavdává jakékoli pochybnosti o jeho schopnosti se dorozumět v českém jazyce (viz např. úřední záznam o podání vysvětlení ze dne 20. 1. 2023 či protokol o ústním jednání ze dne 9. 5. 2023). Z adekvátních reakcí žalobce na výzvy správních orgánů pak lze jednoznačně dovodit nejen to, že žalobce český jazyk ovládá, ale i to, že mu bez problémů rozumí. To osvědčuje např. i souhlas žalobce s obsahem úředního záznamu Policie ČR ze dne 20. 1. 2023, který mu byl hlasitě diktován.
32. I v případě, kdy by úřední osoba správního orgánu během žalobcova nahlížení do spisu dne 16. 10. 2023 uvedla, že „*mu vůbec nerozumí*“, nedošlo by tímto k porušení žalobcových práv, podstatné je, že žalobce do spisu nahlédl, pořídil si z něj kopie a domluvil termín pro podání vyjádření k těmto podkladům. Uvedené prohlášení nemůže vést k objektivizaci závěru o tom, že správní orgány žalobci v průběhu celého správního řízení nerozuměly, v důsledku čehož byla porušena žalobcova procesní práva. Naopak, ze vzájemných interakcí mezi žalobcem a správními orgány, doložených obsahem správního spisu, plyne oboustranné porozumění.

33. Jedinou ruskojazyčnou písemností adresovanou správním orgánům ze strany žalobce je vyjádření k podkladům rozhodnutí v rámci odvolacího řízení ze dne 5. 12. 2023, které bylo žalovaným ustanoveným tlumočnickem přeloženo.
34. Z výše uvedeného vyplývá, že správní orgány neměly důvod mít jakékoli pochybnosti o tom, zda žalobce ovládá jednacím jazyk správního řízení. Podstatné je, že žalobce sám v průběhu správního řízení neprohlásil (ani v návaznosti na jedinou jím psanou ruskojazyčnou písemnost), že český jazyk neovládá ani nevznese požadavek na tlumočníka. Za tohoto stavu nebylo porušeno právo žalobce jednat v jazyce ruské národnostní menšiny. To obzvláště v situaci, kdy jedinou rusky psanou písemností odvolací orgán nechal v souladu s § 16 odst. 4 správního řádu přeložit tlumočnickem, stejně jako napadené rozhodnutí.
35. Pokud jde o namítané zkrácení žalobcových práv, ke kterému mělo dojít poskytnutím neúměrně krátké lhůty pro vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí, krajský soud ani v tomto směru námitky důvodnými neshledal.
36. Z obsahu spisové dokumentace vyplývá, že žalobce byl ze strany žalovaného přípisem ze dne 4. 12. 2023 poučen o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí odvolacího orgánu s tím, že konkrétně vymezil do spisu nově vložené písemnosti, k nimž žalobce tuto možnost se vyjádřit neměl – opis z evidence přestupků a vyjádření prvostupňového orgánu k podanému odvolání. Tyto písemnosti byly k přípisu žalovaného připojeny. K vyjádření byla žalobci poskytnuta lhůta 5 dnů ode dne obdržení tohoto přípisu. Přípis byl žalobci doručen dne 4. 12. 2023. Dne 6. 12. 2023 žalovaný obdržel rusky psanou písemnost žalobce. Z jejího úředního překladu plyne, že šlo o vyjádření žalobce k podkladům rozhodnutí. V ní je namítána nedostatečná délka poskytnuté lhůty. Poukazuje se na v kraji vyhlášený stav nebezpečí a na havárii na vysokém napětí v úseku Třeboň – Tábor, v důsledku které žalobci není dodávána elektrická energie. K podkladům se uvádí, že žalobce byl vyzván, nechť hovoří v českém jazyce a nebyl oprávněn použít jiný jazyk. Žalobce navrhl zrušit prvostupňové rozhodnutí.
37. Z popsání průběhu správního řízení vyplývá, že žalobce v rámci žalovaným stanovené lhůty k podání vyjádření k nově založeným podkladům toto vyjádření poskytl. Učinil tak dokonce před uplynutím takto stanovené lhůty. K jím podanému vyjádření psanému ručně v ruském jazyce byl žalovaný v souladu s § 16 odst. 4 správního řádu opatřen překlad ze strany tlumočníka. Žalobce proto nebyl zkrácen na svém procesním právu vyjádření (v mateřském jazyce) podat.
38. K namítané délce lhůty krajský soud poukazuje na závěry rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2021, č. j. 10 As 246/2019-32, dle kterých má účastník právo požádat o prodloužení lhůty k podání vyjádření k podkladům. Žalobce však této možnosti (na rozdíl od řízení před prvostupňovým orgánem) nevyužil, což koresponduje se skutečností, že vyjádření k těmto podkladům ve lhůtě podal.
39. Žalobou je dále namítáno, že ze strany správních orgánů nebyl v řízení prokázán úmysl jednání žalobce. I v případě, kdy by šlo o úmysl nepřímý, bylo povinností správních orgánů toto prokázat, nikoli tento závěr pouze konstatovat.
40. Přestupkové jednání, z něhož byl žalobce uznán vinným [§ 7 odst. 1 písm. c) bod 4 zákona o odpovědnosti za přestupky], spočívá v úmyslném narušení občanského soužití tím, že se vůči jinému dopustil hrubého jednání.

41. Z dikce citované skutkové podstaty přestupku vyplývá, že k jejímu naplnění je vyžadováno úmyslné zavinění, tedy nepostačuje zavinění z nedbalosti (srov. § 15 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky). K odpovědnosti fyzické osoby za daný přestupek pak bude postačovat úmysl nepřímý.
42. Prvostupňový orgán v odůvodnění rozhodnutí dospěl k závěru o úmyslnosti jednání žalobce, který dle správního orgánu věděl, že svým jednáním může porušit zájem chráněný zákonem a byl s tímto srozuměn. To bylo dovozeno mj. z toho, že žalobce P.J. udeřil do obličeje poté, co již skončil útok uvedeného spočívající ve vyrazení mobilního telefonu z žalobcovy ruky. Žalobce si tak dle správního orgánu uvědomoval, co dělá a jednalo se tak o jednání úmyslné. Žalovaný se s tímto hodnocením v napadeném rozhodnutí ztotožnil. Uhození jiné osoby rukou do tváře je dle žalovaného úmyslným jednáním, k fyzickému útoku došlo aktivním jednáním žalobce.
43. Jak plyne ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, č. 314/2014 Sb. NSS: „[Z]ákladním východiskem pro právní závěry o odpovědnosti za přestupek z hlediska subjektivní stránky, tzn. zda jde o jednání zaviněné či nezaviněné, o jakou formu zavinění se jedná, zda hraje roli tzv. skutkový omyl pachatele (obviněného) atd., je dostatečné objasnění skutkového stavu věci.“
44. Ve věci nyní projednávané bylo ve správním řízení, zejména z kamerového záznamu z areálu, bezpochyby prokázáno, že žalobce udeřil P.J. pěstí do obličeje poté, co mu P.J. vyrazil z ruky mobilní telefon. Tento skutkový děj nepochybně ani sám žalobce, který jej v rámci své procesní obrany označuje za nutnou obranu. Fyzický útok žalobce v podobě úderu pěstí do levé tváře P.J. tak lze nepochybně označit za úmyslné jednání žalobce. Způsob provedení tohoto útoku jednoznačně svědčí o záměru žalobce P.J. udeřit.
45. Krajský soud tak ve shodě se správními orgány shledal aktivní volní vztah žalobce ke způsobenému následku. Ve správním řízení byl skutkový stav věci dostatečně objasněn a bylo prokázáno, že žalobce v tomto případě musel být minimálně srozuměn s tím, že svým jednáním naruší občanské soužití.
46. Prvostupňovým rozhodnutím zmíněná „msta“ byla zcela zjevně navázána právě na odvetný útok žalobce ranou pěstí poté, co mu P.J. vyrazil mobilní telefon z ruky. Tento závěr nebyl správními orgány promítnut coby přítěžující okolnost (a ani jiným způsobem) do závěrů o vině žalobce či o trestu za přestupek uložený.
47. Žalobou je dále zpochybněn závěr správních orgánů, podle kterého žalobce nejednal v nutné obraně. Žalobce zdůraznil, že byl nucen se bránit poté, co mu P.J. vyrazil telefon z ruky a vulgárně jej urážel. Díky jeho úderu pěstí se zvětšila vzdálenost mezi ním a P.J., což mu zabránilo v pokračování v útocích vůči žalobci.
48. Podle ust. § 25 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky není čin jinak trestný přestupkem, pokud jím někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem. O nutnou obranu se pak dle odst. 2 tohoto ustanovení nejedná, jestliže tato obrana byla zcela zjevně nepřiměřená útoku.
49. Judikatura Nejvyššího soudu přitom vychází z toho, že „[P]odstatou nutné obrany je odvracení nebezpečí, které vzniká útokem směřujícím proti zájmu chráněnému trestním zákonem, a to činem, který by jinak byl trestným činem, namířeným proti útočníkovi. Jelikož obránce odvracející útok chrání tytéž zájmy, které chrání sám trestní zákon, nejedná

proti účelu trestního zákona, ale naopak ve shodě s ním a vlastně nahrazuje zásah veřejných orgánů. Útok je jednání člověka, a to zpravidla konání nebo opomenutí, které je úmyslné, protiprávní a nebezpečné pro společnost.“ (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2007, sp. zn. 6 Tdo 66/2007, č. 35/2007 Sb. NS)

50. Ke vztahu jednající osoby odvracející útok a samotného útoku Krajský soud v Hradci Králové – pobočka Pardubice uvedl: „*[J]ednání v nutné obraně musí být totiž přímo zaměřeno na odvrácení uvedeného útoku, tj. mezi tímto jednáním a útokem musí existovat nejen bezprostřední souvislost, ale musí se jednat o takovou obranu, aby byla vůbec způsobilá útok odvrátit.*“ (viz rozhodnutí uvedeného soudu ze dne 4. 5. 2015, č. j. 52 Ad 10/2014-77)
51. Krajský soud dospěl k závěru, že se v případě žalobce o nutnou obranu nejednalo, neboť neodvracel jednání, které by bylo možné označit za útok ve smyslu § 25 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.
52. Obsahem spisové dokumentace bylo prokázáno, že žalobce úderem pěstí reagoval na jednání P.J., který mu vyrazil z ruky mobilní telefon. Ze strany P.J. však o žádný fyzický útok namířený přímo proti žalobci nešlo. Cílem jeho jednání bylo zamezit žalobci v natáčení jeho osoby na mobilní telefon, protože mu tento telefon vyrazil. Tímto postupem však P.J. reálně neohrožoval zájem chráněný trestním zákonem, který by ze strany žalobce bylo nezbytné adekvátně odvracet. Reakci žalobce na vyražený mobilní telefon v podobě úderu pěstí do levé tváře P.J. proto není možné označit za nutnou obranu. Nic na tom nemění ani skutečnost, že P.J. žalobci vulgárně nadával či mu na počátku konfliktu hrozil pěstí, ani to totiž nepředstavuje útok na zájem chráněný zákonem, který by žalobce musel úderem pěstí odvracet. Jakkoli tímto úderem nepochybně zvětšil svůj odstup od P. J., o nutnou obranu nejde, žalobce stejně tak mohl poodstoupit či z místa konfliktu odejít úplně. Tvrzením žalobce, dle něhož P.J. je osobu opakovaně trestně stíhanou a deviantní, rovněž nelze zdůvodnit, že žalobcovo zcela neadekvátní jednání představovalo nutnou obranu.
53. Z žádného chování P.J. navazujícího na vyražený mobilní telefon nelze dovodit, že by na žalobce chtěl zaútočit. Žalobou zmiňovaný taser P.J. v době nyní řešeného konfliktu a ani poté vůči žalobci nepoužil.
54. Správní orgány v projednávané věci dospěly ke shodnému závěru (viz str. 2 prvostupňového a str. 3 napadeného rozhodnutí). Učinily tak na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci, který má oporu ve spisovém materiálu.
55. Ani závěrečnou námitku týkající se nesprávnosti postupu správních orgánů, které dle žalobce bez odůvodnění odmítly provést jím navržený důkaz v podobě znaleckého posouzení P.J., neshledal krajský soud důvodnou. Žalovaný se tímto důkazním návrhem žalobce zabýval na str. 5 napadeného rozhodnutí. Dospěl k závěru, že eventuálně vedená exekuční řízení P.J. nejsou důvodem pro vypracování znaleckého posudku na jeho osobu. Takový důkaz by dle žalovaného pro věc nepřinesl nic nového. Skutkový stav byl zjištěn bez důvodných pochybností.
56. Krajský soud se s popsáním odůvodněním plně ztotožňuje. Účelem důkazní fáze správního řízení je pomocí důkazních prostředků určitou skutečnost buď prokázat, nebo vyvrátit. Krajský soud opětovně uvádí, že je plně v gesci správních orgánů rozhodnout, který důkaz provedou a který nikoli. Pokud některý z účastníků

navrhovaných důkazů proveden není, je povinností správních orgánů takový postup zdůvodnit.

57. V nynější věci bylo předmětem dokazování objasnění skutkového stavu proběhlého konfliktu mezi žalobcem a P.J., nikoli deviantní chování posledně zmíněného. Pokud tedy žalovaný dospěl k závěru, že psychiatrický znalecký posudek týkající se osoby P.J. by k objasnění skutkového stavu věci ničeho nepřinesl, jedná se o závěr zcela přezkoumatelný a nadto správný. I v případě, kdy by totiž bylo znaleckým zkoumáním prokázáno, že jde o osobu s deviantním chováním, neměla by tato skutečnost žádný vliv na závěr o absenci znaků nutné obrany ze strany žalobce. Naopak by takový závěr mohl nasvědčovat spíše snížené přičetnosti P.J., což by mohlo mít konečný vliv na jeho odpovědnost za přestupkové jednání.

V. Závěr a náklady řízení

58. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
59. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první a odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.
60. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nad rámec běžné úřední činnosti vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené v řízení před soudem. Krajský soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 23. ledna 2025

JUDr. Tereza Kučerová v. r.
samosoudkyně